

Leidsch Dagblad

WWW.LEIDSCHDAGBLAD.NL

REDACTIE@LEIDSCHDAGBLAD.NL

WOENSDAG 28 JUNI 2017

Mosselbank redt wrak

Algemeen **4/5**

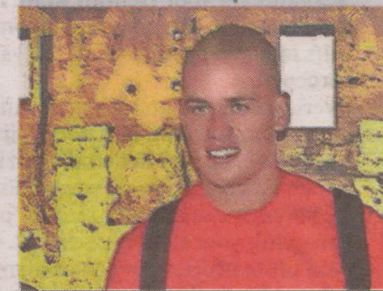
Dolblij met baby Jesslynn

Algemeen **9**

Megaboete voor Google

Algemeen **15**

Recordbedrag voor Karsdorp

Sport **15**

Grootste afname huishoudelijke hulp in Katwijk, Wassenaar en Alphen aan den Rijn

Hulp gemeente niet in trek

Marieta Kroft

m.kroft@hollandmediacombinatie.nl

Leiden * Veel minder mensen in de Leidse regio, de Duin- en Bollenstreek en de Rijn- en Veenstreek regelen sinds de invoering van de nieuwe regels per 2015 de huishoudelijke hulp via de gemeente.

Koploper is Katwijk, waar een afname van ruim een derde van de inwoners is te zien. Daarna volgen Wassenaar en Alphen aan den Rijn. Alleen Kaag en Braassem noteert een klein plusje. Dat blijkt uit een onderzoek van deze krant bij de vijftien gemeenten in de regio.

Gemeenten kregen per 2015 gemiddeld 25 procent minder geld van het rijk om de huishoudelijke onder-

steuning te kunnen betalen. Voor een deel werd die bezuiniging gecompenseerd door een tijdelijke extra bijdrage. De gedachte achter de bezuiniging was dat gemeenten hun inwoners en familie meer zelf zouden stimuleren om in huis aan de slag te gaan.

Uit het onderzoek blijkt dat veel gemeenten de opgelegde bezuinigingen met gemak haalden. Katwijk be-

zuinigde het meest. Deze gemeente gaf in 2014 - voor de invoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning - nog 3,26 miljoen euro uit aan huishoudelijke ondersteuning. Vorig jaar was dat bedrag meer dan gehalveerd. Per 1 oktober moet Katwijk dat zich niet aan de regels hield, de uitvoering anders doen. Katwijk trekt er een half miljoen euro voor uit en houdt rekening met

een toename van een paar honderd klanten.

Het ministerie van volksgezondheid reageert verbaasd op de forse afname. „In dat geval is de gemeenteraad aan zet. Raadsleden moeten beoordelen of de mensen voldoende hulp krijgen en zo niet, het college van B en W hierop bevragen.”

→ **Regionaal 4: Zelf regelen vaak goedkoper.**

Gemeenten hebben een zorgplicht. Is er niemand anders in de omgeving die een inwoner kan helpen bij het huishouden, dan biedt de gemeente die hulp. Hoewel er steeds meer ouderen zijn die ook nog eens langer thuis blijven wonen, kloppen steeds minder mensen bij de gemeente aan. Vandaag deel 1 van een driedelige serie over de huishoudelijke ondersteuning in de Leidse regio.

Zelf regelen is vaak goedkoper

Marieta Kroft
vervolg van de voorpagina

Leiden/regio * Waar zijn al die mensen gebleven die onder de oude regels van de Wet maatschappelijke ondersteuning nog wel gebruik maakten van de huishoudelijke ondersteuning via de gemeente en drie jaar later niet meer? Voor een deel komt het door de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp. De hulp via de gemeente is soms duurder dan zelf geregelde hulp. Dat is vooral het geval bij inwoners met een relatief hoog inkomen of vermogen. „Veel gemeenten hanteren een systeem waarbij mensen met een hoog inkomen flink moeten bijdragen”, legt wetenschappelijk onderzoeker Johan van Rixtel uit Voorschoten uit. „Het is daarom deze groep die er als eerste voor zal kiezen om de hulp dan zelf maar te regelen, zeker als ze toch maar weinig uren krijgen.”

Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude die gezamenlijk de huishoudelijke ondersteuning uitvoeren via het 'Leidse Regio Model', deden een jaar geleden onderzoek naar de afname van het aantal cliënten. Onderzoekers van Movisie spraken met tien ex-klan-

ten die de huishouding nu weer zelf doen of tegenwoordig zelf hulp inhuren. Zij gaven als belangrijkste reden van hun vertrek de te hoge eigen bijdrage aan. Die is bij de algemene voorziening maximaal 12,60 per uur. Voor mensen

die onder de maatwerkvoorziening vallen, kan de eigen bijdrage, afhankelijk van het inkomen, oplopen tot 430 euro per maand. Hoe aantrekkelijk het is om de huishoudelijke hulp zelf te regelen, verschilt van gemeente tot

Huishoudelijke hulp

Aantal inwoners dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning via de gemeente:

Gemeente	2014	2017	Vershil
Katwijk	1400	900	-35,7%
Wassenaar	557	380	-31,8%
Alphen aan den Rijn	2307	1675	-27,4%
Noordwijkerhout	335	261	-22,1%
Oegstgeest	441	344	-22,0%
Lisse	494	401	-18,8%
Hillegom	487	408	-16,2%
Teylingen	592	499	-15,7%
Voorschoten	469	399	-14,9%
Leiden	2531	2221	-12,3%
Noordwijk	546	485	-11,2%
Leiderdorp	627	577	-7,8%
Zoeterwoude	95	90	-5,3%
Nieuwkoop	343	333	-2,3%
Kaag en Braassem	323	331	+2,5%

Ukdatum maart 2017 Bron: gemeenten

WILLO, FREETKROON.NL

gemeente. Een vermogende Leidenaar is al snel goedkoper uit wanneer hij de hulp buiten de gemeente om inhuurt. De maximale eigen bijdrage voor rijkere inwoners van Voorschoten en Wassenaar ligt per vier weken bijna honderd euro lager.

De gemeenteraad van Teylingen nam vorige week nog raadsbreed een motie aan waarin het college van B en W werd opgedragen de eigen bijdrage te verlagen. Maar de rekening die de klant krijgt is niet het hele verhaal. On-

danks de hoge eigen bijdrage valt de afname van het aantal klanten in Leiden nog relatief mee. In maart van dit jaar lag het aantal Leidenaars dat via de gemeente huishoudelijke hulp kreeg ruim 12 procent lager dan in 2014. Inmiddels is de afname nog maar 10 procent. De gemeentelijke uitgaven uitgaven aan huishoudelijke zorg daalden in Leiden tussen 2014 en 2016 met een zesde. Leiden heeft aanzienlijk minder bezuinigd dan andere gemeenten. Katwijk wist haar uitgaven aan

'Theorie anders dan praktijk'

Liesbeth Nederlof (52) uit Leiden kreeg na een hartoperatie van november tot en met mei huishoudelijke hulp via de algemene voorziening. Ze kreeg 2,5 uur per week en betaalde er 12,60 euro per uur voor.

„Als bedrijfskundige bekeek ik vanuit mijn bed de bedrijfsprocessen. Het is heel fijn als ze het huis schoonmaken als je dat zelf niet kunt. Een aantal dingen viel mij op. De gemeente wijst in theorie uren toe, maar checkt niet of die tijd overeenkomt met de praktijk. Ik kreeg 2,5 uur, maar mijn hulp was in 1,5 uur al klaar. Ze had mijn lijstje afgewerkt, maar ik wist eigenlijk niet wat ik allemaal van de hulp mocht vragen. Hoort het strijken erbij? En de ramen?” „Ik had wel een map toegestuurd gekregen

van het schoonmaakbedrijf met veel informatie, maar ik had de energie niet om die goed door te lezen. Ik vraag me af hoe dat gaat bij oudere, kwetsbare mensen. Vandaar dat ik mijn verhaal doe in het Leidsch Dagblad. Dan wordt het ook op die manier onder de aandacht gebracht.”

„Eind mei hield de hulp plotsklaps op. Ik wist van niets en belde dus het schoonmaakbedrijf. Ze zeiden dat ik de gemeente kon vragen om verlenging van mijn vergunning. Ik heb dat niet meer gedaan. Mijn twee tieners moeten nu ook hun steentje bijdragen in het huishouden. Met zijn drieën redden we het. Ik wil er alleen maar mee zeggen dat de communicatie beter had gekund.”

'Bureaucratische rompslomp'

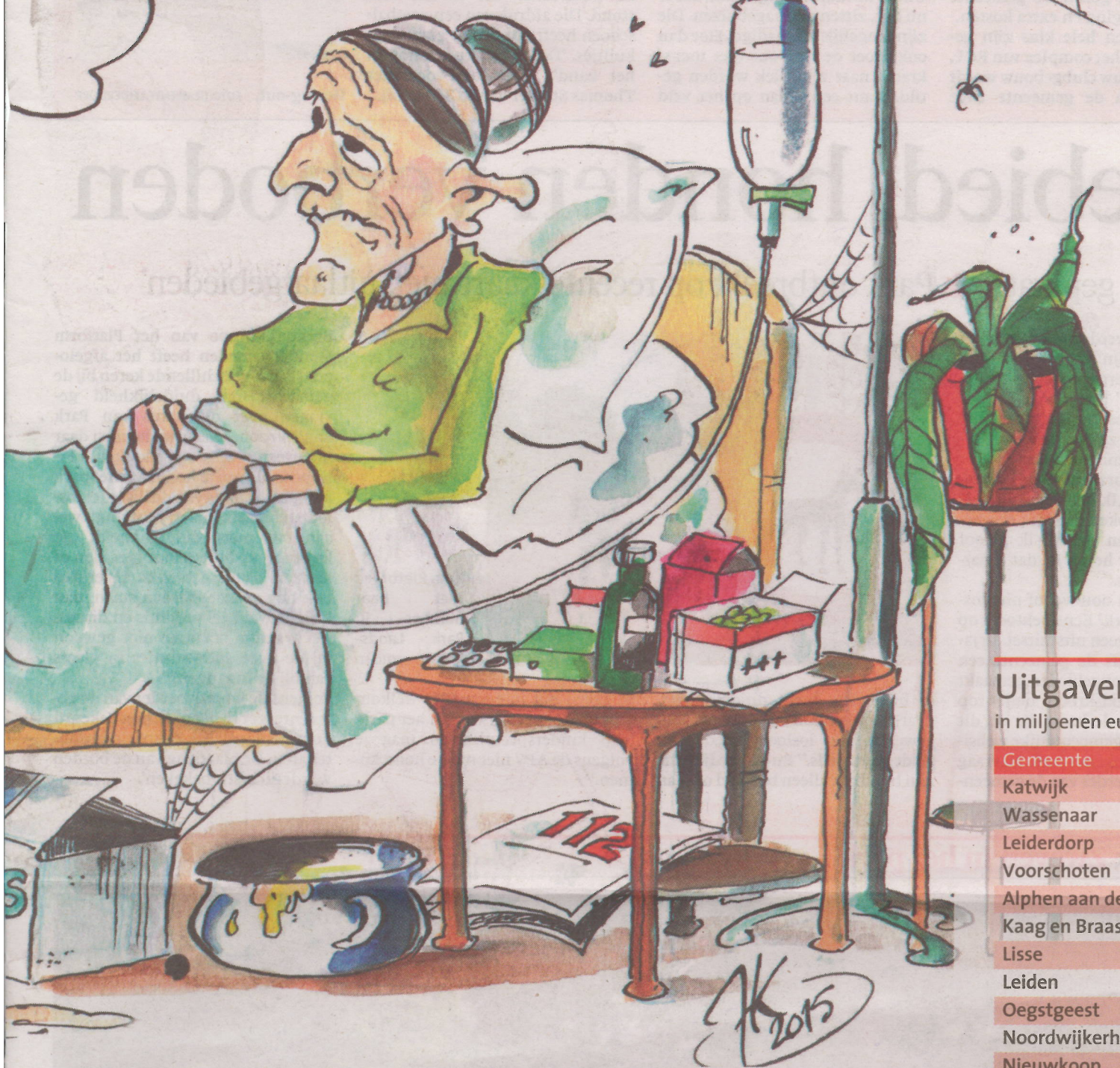
Een echtpaar (79 en 86 jaar) uit Voorschoten wil anoniem vertellen over de ervaringen met de huishoudelijke hulp.

„Ik was eigenlijk de mantelzorger, maar in november kreeg ik een auto-ongeluk. Sindsdien ben ik beperkt in wat ik kan doen en dus afhankelijk van anderen. Via de gemeente kreeg ik maar twee uur huishoudelijke hulp toebedeeld, want de kinderen konden ook wel wat doen. Nou, die hebben het al hartstikke druk.”

„Wat mij het meest verbaast, is de bureaucratische rompslomp. Twee keer is ons hele huis geïnspecteerd voordat ik de hulp kreeg. Omdat het nog niet goed gaat, kregen we verlenging en weer werd ons hele huis bekeken.”

„Je krijgt een hele lijst met wat mag en wat niet. Ik vind de badkamer en de toiletten belangrijk, de keuken en het zuigen van de kamer en dan zijn de twee uur al weer om. Eens in de zoveel weken mogen de ramen worden gelapt. Stel dat er een vogel tegen een raam aan poept dat net de week ervoor is schoongemaakt, dan blijft dat erop zitten totdat het lijstje aangeeft dat het raam gewassen mag worden. Ik zou zeggen: 'stop met al die regels en laat ons steeds zelf beslissen wat de hulp het beste kan doen.' „Tijdens de intake vroeg iemand van het zorgbedrijf of mijn man de wastafel schoon wilde maken. Haha. Die man heeft in zijn leven nog nooit een wastafel schoongemaakt.”

EN WAT KUNT U ZELF
NOG DOEN IN HUIS?

Pas als het echt niet meer gaat en er ook geen mensen in de omgeving zijn die iets kunnen betekenen, zorgt de gemeente voor huishoudelijke ondersteuning. **CARTOON FREEK KROON**

Uitgaven aan huishoudelijk hulp in miljoenen euro's

Gemeente	2014	2016	Vershil
Katwijk	3,26	1,57	-51,8%
Wassenaar	1,64	0,86	-50,0%
Leiderdorp	1,78	1,00	-43,8%
Voorschoten	1,53	0,90	-41,2%
Alphen aan den Rijn	6,33	4,25	-32,9%
Kaag en Braassem	1,17	0,86	-26,5%
Lisse	1,33	1,08	-18,8%
Leiden	8,52	7,11	-16,6%
Oegstgeest	1,28	1,10	-14,1%
Noordwijkerhout	0,95	0,82	-13,7%
Nieuwkoop	1,09	0,99	-9,2%
Noordwijk	1,56	1,42	-9,0%
Teylingen	1,59	1,45	-8,8%
Hillegom	1,30	1,22	-6,2%
Zoeterwoude	0,15	0,15	0,0%

Bron: Gemeenten

huishoudelijke hulp in twee jaar tijd te halveren. De forse ingreep wordt door de gemeente verantwoord door te verwijzen naar 'de bezuinigingstaakstelling van 40 procent op het budget door het Rijk'. Die verklaring is nogal kort door de bocht. Wordvoerder Ruben van Dorssen van het ministerie van Volksgezondheid wijst erop dat het aanvankelijk de bedoeling was om 40 procent te bezuinigen, maar dat dat uiteindelijk is beperkt tot 25 procent. En in de eerste twee jaar is

die korting ook nog eens voor een deel gecompenseerd. Ook Wassenaar, Leiderdorp en Voorschoten gaven in 2016 meer dan 40 procent minder uit dan in 2014. Cor de Beurs van FNV Zorg heeft er geen goed woord voor over. „Dat ze de uitvoering van de Wmo-taken doen, is prima. Maar ze moeten niet over de tarieven gaan. Kijk naar de bijstand. Zo zou het ook voor de Wmo moeten worden geregeld.” Kaag en Braassem is de enige waar het aantal klanten licht steeg. Die

gemeente haalde al eerder de bezem door haar klantenbestand. Of in de woorden van de gemeenten: al vanaf 2012 wordt er hard gewerkt aan het 'zich meer bewust maken van de eigen verantwoordelijkheid'. Toch wist de gemeente in twee jaar tijd ruim een kwart te bezuinigen. „Klanten kregen minder uren en de hulp is goedkoper”, verklaart een woordvoerder. Vakbondsbestuurder De Beurs heeft over het algemeen veel kritiek op de manier waarop gemeenten hun huishoudelijke ondersteu-

ning regelen. „Mensen lopen weg vanwege de hoge eigen bijdrage of omdat gemeenten zeggen 'regel je zorg zelf maar'. Of ze krijgen minder uren.”

„Het gevolg is”, aldus De Beurs, „dat zorgaanbieders tegen cliënten zeggen: 'u kunt bij ons extra tijd bijkopen.' Koppelverkoop dus, dat is bedenkelijk. De rechter zegt daarvan: 'als een cliënt moet bijkopen, doet de zorgaanbieder zijn werk niet goed'. Die moet immers zorgen voor een schoon en leefbaar huis.” De Beurs denkt dat veel huishoudelijke hulpen in het zwarte circuit zijn beland. „Ze moesten meer in minder tijd doen, want anders kwam hun werkgever niet uit met het budget. Ik snap dat dus wel, maar ze werken nu zonder sociale voorzieningen.” Hoe erg is het dat minder mensen gebruik maken van de gesubsidieerde huishoudelijke hulp? De Leidse wethouder Roos van Gelderen schrikt pas als ze weet waarom klanten niet meer aankloppen. „Wij willen niet dat ze om financiële redenen afhaken. Daarom moeten de sociale wijkteams het melden als ze iemand aantreffen

die stopt vanwege het geld en geen alternatief heeft.”

Ook de Wmo-adviesraden in de Leidse regio willen graag antwoord op die vraag. Zij drongen onlangs al aan op een diepgaander onderzoek naar de grote verschillen in de regio als het gaat om zorgtaken als de huishoudelijke hulp, dagbesteding, woningaanpassingen en jeugdzorg. „Als die verschillen te verklaren zijn uit de verschillen in de behoefte van de cliënten dan is dat acceptabel”, zegt voorzitter Jan Nieuwenhuis. „Maar dat is geheel niet duidelijk. Duidelijk is wel dat in bijna de helft van de keukentafelgesprekken, waar met de cliënt wordt overlegd welke behoefte hij of zij heeft, er geen cliëntondersteuner of mantelzorger aanwezig is geweest. Dat leidt tot een onderschatting van de zorgvraag” De gemeenteraad van Oegstgeest nam onlangs een motie aan waarin werd gepleit voor een regiobreed onderzoek naar de verschillen in de zorg. Kijk op www.leidschdagblad.nl onder het kopje 'Huishoudelijke hulp in de Leidse regio' hoe uw gemeente antwoordde op de vragen over dit onderwerp.

'Aantal uren gehalveerd'

Raymond van Es (50) uit Leiden krijgt vanwege een vorm van autisme ('Asperger') sinds 2007 huishoudelijke hulp. Hij maakte dus het verschil tussen de oude en de nieuwe regeling voor de huishoudelijke hulp mee.

„Ik heb moeite met het overzicht houden op mijn huishouden. Vandaar dat ik voor huishoudelijke hulp in aanmerking kom. Elke dinsdagochtend komt mijn hulp om de badkamer te doen, te stoffen en te dweilen. Af en toe doet hij de ramen en de koelkast.”

„De anderhalf uur die ik krijg, is aan de krappe kant. Er blijft nog wel eens stof liggen. Het komt door die nieuwe wet dat mijn uren zijn gehalveerd. Tijdens een

keukentafelgesprek zeiden ze van de gemeente dat ze mij niet meer uren konden geven. Regels zijn regels, kreeg ik te horen.” „Dat er voor mij nu weer een nieuwe regeling komt, heb ik ergens gelezen. Ik heb zelf nog geen informatie gehad. Wat het voor mij betekent, weet ik niet. Ik betaal nu niets voor de hulp. Ik ga ervan uit dat dat zo blijft, want ik betaal voor begeleiding al een maximale eigen bijdrage.”